

Vergaderjaar 2021–2022

34 919

Defensienota

Nr. 86

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 maart 2022

Inleiding

Defensie heeft een urgente en omvangrijke vastgoedopgave en kampt met onderhoudsachterstanden die de afgelopen decennia zijn opgebouwd (Kamerstuk 35 925 X, nr. 59 van 11 februari 2022). Defensie is daarom gestart met een interne verkenning naar een toekomstbestendige vastgoedportefeuille, langs de lijnen van concentreren, verduurzamen en vernieuwen (CVV). Bij deze verkenning neemt Defensie al haar vastgoed in Nederland onder de loep en kijkt daarbij naar zowel een herbelegging van eenheden en het verlaten van objecten, als naar nieuwe normering voor functionaliteiten zoals legeringsgebouwen, werkplaatsen en kantoren.

Zoals ik op 1 maart jl. heb gemeld in de Kamerbrief «Stand van zaken vastgoed bij Defensie» kan Defensie tijdens de verkenning en de uitwerking niet stilstaan op het gebied van vastgoed en zal Defensie moeten investeren in een aantal urgente of onvermijdelijke projecten (*no-regret*) (Kamerstuk 34 919, nr. 85). Eén van die projecten betreft «Verbetering Legering Defensiebreed fase 2», waarover ik u met deze A-brief informeer. In het kader van een veilige en goede leefomgeving voor het personeel kan Defensie niet wachten met dit project. Het overgrote deel van de legering uit fase 2 is 30 jaar of ouder en heeft aan de binnenzijde nauwelijks onderhoud gehad. Vanwege de doorlooptijd van CVV zijn de investeringen van het project «Verbetering Legering Defensiebreed fase 2» noodzakelijk en doelmatig.

Doel van het programma Legering Defensiebreed is de realisatie van veilige en goed leefbare legering. De verbetermaatregelen zijn ingedeeld in drie categorieën: interieur, (groot) onderhoud en renovatie of nieuwbouw. In de uitvoering is gestart met het verbeteren van de kwaliteit van die legeringsgebouwen waarvan de huidige staat het slechtst is en de knelpunten daarom het meest urgent zijn. In de Kamerbrief «Programma Legering Defensiebreed fase 1 – 2020–2023» van 20 april 2020 (Kamerstuk

34 919, nr. 51) heeft mijn ambtsvoorganger de aanleiding en de aanpak in drie fases uiteengezet voor het totale programma van het verbeteren van de legering en fase 1 in het bijzonder.

Fase 1 verloopt voorspoedig en deze fase wordt naar verwachting in 2022, een jaar eerder dan voorzien, voltooid. Hierover wordt u geïnformeerd via het Defensie Projectenoverzicht. Om de voortgang van het programma te behouden, is fase 2 voorbereid en informeer ik uw Kamer over deze behoeftestelling.

Behoeftte fase 2:

In fase 2 worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

Interieur

In de periode 2022–2024 worden 40 gebouwen voorzien van nieuw interieur. De werkzaamheden bestaan uit het plaatsen van geïntegreerde inbouwpakketten voor slapen, studeren en recreëren en het vervangen van het interieur van de legerings- en woonkamers.

Groot onderhoud (binnenzijde)

Verder wordt bij deze 40 gebouwen groot onderhoud aan de binnenzijde uitgevoerd. De werkzaamheden omvatten onder meer het vervangen van het sanitair, de verlichting, plafonds en vloerbedekking, het verbeteren van klimaat/ventilatie en het uitvoeren van schilderwerk.

Tijdelijke legering

In fase 1 was nieuwbouw voorzien ter vervanging van de legering die is gesloten op het Walaardt Sacré Kamp. In de voorbereiding is gebleken dat er beperkingen zijn voor de nieuwbouw op Walaardt Sacré Kamp met betrekking tot onder andere de bouwhoogte en het bouwvolume. Om toch te voorzien in de behoefte aan legering in deze regio wordt er in fase 2 kwalitatief goede tijdelijke legering op Camp New Amsterdam in Huis ter Heide gerealiseerd. Daarmee wordt het knelpunt van het huidige tekort aan legering in de regio opgelost voor een periode van ongeveer 10 tot 15 jaar, is realisatie binnen ongeveer 1,5 jaar mogelijk en kan de tijdelijke legering voor andere projecten worden hergebruikt indien deze niet meer nodig blijkt te zijn. De mogelijkheden voor een structurele oplossing worden onderzocht in het kader van CVV.

Financiële aspecten

Voor het project «Verbetering Legering Defensiebreed fase 2» is € 106,5 miljoen geraamd (prijspeil 2021), inclusief risicoreservering. De uitvoering van fase 2 is gepland van 2022 tot 2024 en de investering komt ten laste van het investeringsbudget van Defensie.

Vooruitblik

Ik ben voornemens om, net als voor fase 1, het Defensie Ondersteuningscommando te mandateren om het programma voor fase 2 uit te voeren. Het Defensie Ondersteuningscommando zal het Rijksvastgoedbedrijf opdracht geven om de werkzaamheden voor te bereiden en via bestaande raamcontracten en aanbesteding in opdracht te geven.

Na voltooiing van fase 2, worden in fase 3 (vanaf 2024) de resterende legeringsgebouwen eveneens voorzien van nieuw interieur en wordt ook

voor die gebouwen groot onderhoud aan de binnenzijde uitgevoerd. Deze behoefte wordt nader inhoudelijk en financieel uitgewerkt en in de plannen opgenomen. Als hierover besluiten zijn genomen, wordt u via het reguliere Defensie Materieel Proces geïnformeerd. De planning van fase 3 is mede afhankelijk van verdere besluitvorming in het kader van CVV.

De Kamer wordt over de voortgang van fase 2 van dit programma geïnformeerd via de begroting van het Defensiematerieelbegrotingsfonds, het jaarverslag en het Defensie Projectenoverzicht.

De Staatssecretaris van Defensie,
C.A. van der Maat